

ERS SHORT TERM RESEARCH FELLOWSHIP DENEYİMİ

YAZI: Canan DEMİR
drcanandemir18@gmail.com

Sanıyorum pek çok genç ve kendisini geliştirme isteği duyan hekim için, kariyerinin erken döneminde yurtdışındaki bir merkezde gözlem ve araştırmalarda bulunmak önemli bir hedefdir. Bu hedefin gerçekleştirilmesi ülke koşullarında kolay değil. Yurtdışında bir merkeze gitmeyi gerçekten çok istesenz bile çeşitli idari ve mali engellerle karşılaşabiliyorsunuz. Bu engelleri aşabilmenin en güzel yollarından biri, bir burs programına başvurmaktır. Bir burs ve proje kapsamında yurtdışına gittiğinizde hem idari olarak gerekli olan izinleri almanız hem de yurtdışında ihtiyacınız olan mali desteği almanız çok daha kolay hale geliyor. Uzun zamandır alanımla ilgili özel bir konuda araştırma yapmak ve özellikle laboratuvar teknikleri alanında bilgi ve deneyimimi arttırmak için yurtdışında prestijli bir merkeze gitmeyi istiyordum. Ancak elbette özel nedenler ve çalışma koşullarımız nedeniyle pek çok kereler bu hedefimi ertelemek durumunda kaldım.

Yurtdışına araştırma amaçlı gitmek için ulusal ve uluslar arası bazı burs olanaklarının bulunduğunun farkındaydım. Bunların bir kısmını inceledim. Ancak içlerinde benim için en uygun ve en iyi yapılandırılmış programların European Respiratory Society (ERS)'nin fellowship programları olduğunu gördüm. Hepinizin bildiği gibi ERS'nin pek çok türde fellowship programı var. Bu programlara kabul koşullarını çok iyi incelemek, bireysel olarak hangi programa daha uygun olduğumuzu ve hangi programın da bize daha uygun olduğunu iyice tahlil etmek gerekiyor. Ben

burs başvurusu yaptığım sırada yandal asistanıydım ve kadro türüm nedeniyle üniversite bana ancak üç aya kadar yurtdışı görevlendirmesi verebiliyordu. Asistanlık süremi uzatmak istemediğim için kısa dönem burslara başvurmak benim için daha uygundu. Ancak elbette yurtdışı eğitimine daha uzun zaman ayırabilecek kişiler için kesinlikle Long Term Fellowship veya RESPIRE programları daha avantajlı olacaktır. Burada akılda tutulması gereken önemli nokta, burs programlarının koşullarını sağladığınızdan emin olmaktır. Burs türleri için ERS'nin başvuru süreçleri benzerdir (elbette bursun türüne göre ek belgeler istenebilir).

Burs türlerinden yalnızca ERS Short Term Research Fellowship'te deneyimim olduğu için sizlerle bu süreci paylaşmam daha doğru olur diye düşünüyorum. Bu bursa başvurmayı düşünüyorsanız ilk yapmanız gereken ERS'nin resmi web sitesinde yer alan fellowship programları ve başvuru koşullarıyla ilgili tüm bilgilendirmeleri okumaktır. Web sitesi çok iyi düzenlenmiş ve çok detaylı olduğundan ihtiyacınız olan neredeyse tüm bilgilere buradan ulaşabilirsiniz. Ben burada bu bilgileri tekrarlamak yerine kendi deneyimim olan önemli noktaları paylaşmaya çalışacağım. Yukarıda belirttiğim şekilde web sitesindeki tüm bilgilendirmeleri okuduktan sonra **ilk yapmanız gereken** bence "home supervisor"ınızla (bu kişiye çalıştığınız yerdeki kurum amiriniz diyebiliriz) görüşmenizdir. Bu nokta ERS tarafından da çok önemseniyor. Başvuru formlarında home supervisor'ınızın onayı ve fellowship

programının sonunda sizi yeniden eski pozisyonunuzda istihdam edeceğine dair taahhütü gerekiyor. Home supervisor'ınız üniversitede çalışıyorsanız anabilim dalı başkanı veya bilim dalı başkanınız olabilir. Eğitim Araştırma Hastaneleri için eğitim görevliniz, Devlet Hastaneleri ve Özel Hastaneler için ise başhekiminiz kabul ediliyor.

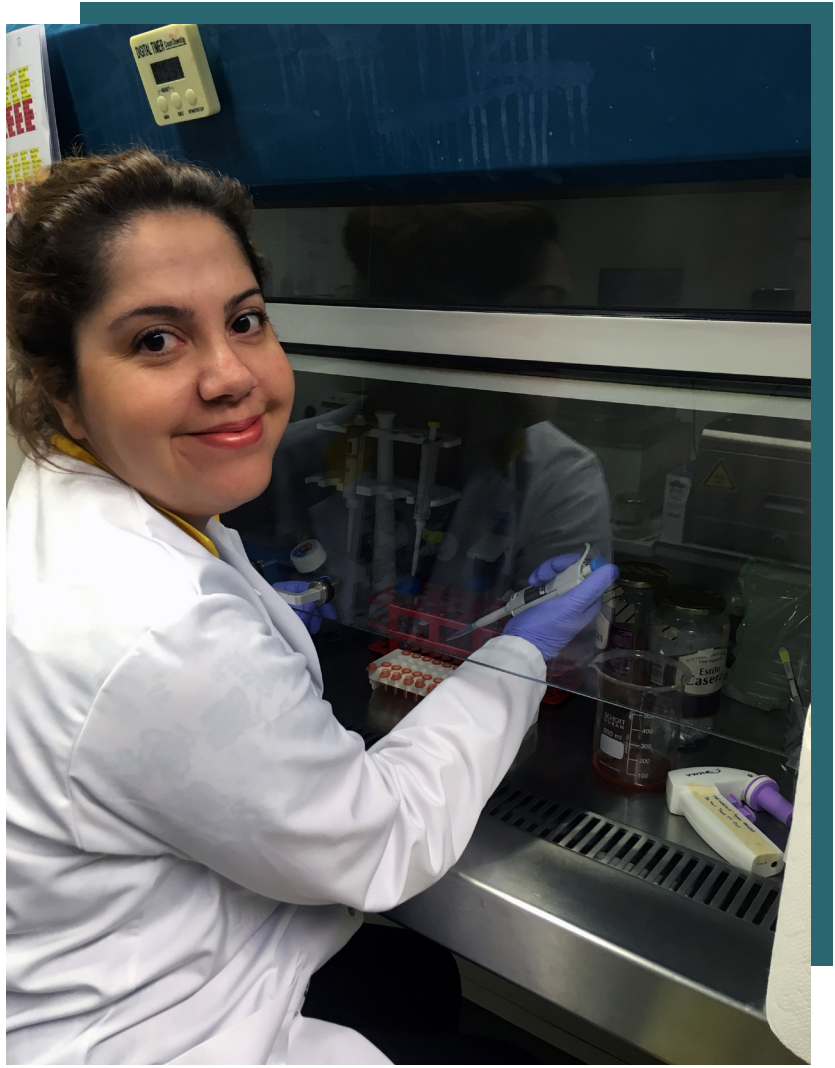
İkinci önemli nokta: Araştırma sorusu oluşturulmasıdır. Bence başvuru sürecinin en zor ve en kritik kısmı da buydu. ERS'nin en önem verdiği konu araştırma sorunuzun orijinalliği ve ülkenizde bu konuda bilimsel veya teknik bir eksiklik olması. Kendi ülkelerinde yapılamayan teknikler/testlerle ilgili orijinal projelerle başvuran adayların bursu alma şansları çok daha yüksek. Projenin aynı zamanda hem home institute'ye (bulduğunuz kuruma) hem de host institute'ye (gittiğiniz kuruma) bilimsel katkıda bulunması isteniyor.

Üçüncü önemli nokta: Host institute ile iletişim kurulması. Burada birkaç önemli yöntem olabilir. Hocalarımızın, mentorlarımızın hali hazırda iletişimde oldukları yabancı araştırmacılarla, çeşitli ulusal ve uluslararası toplantılarda tanıştığımız hocalarla ve doğrudan kendimiz görüşme veya yazışma yoluyla ulaştığımız kişilerle iletişim kurabiliriz. Çoğu önemli bilim insanının maillerine geç de olsa düzenli olarak cevap verdiklerini düşünüyorum. Yurtdışındaki pek çok laboratuvar da yabancı araştırmacılara çok alışı ve çok istekli davranıyor. Çoğu zaman mail yoluyla iletişim kurduktan sonra yapılacak bir online

veya canlı görüşme ile gerekli iletişim sağlanmış oluyor. Ben host supervisor'ım (gittiğim kurumdaki yönetici) ile bu şekilde iletişim kurdum. Bu yazışmalar ve görüşmeler sırasında supervisor'ın sizden beklentisi kendinizi, yapabilirliklerinizi ve öğrenmek istediklerinizi olabildiğince dürüst ve açık bir şekilde ifade etmeniz. Ayrıca kafanızdaki araştırma sorunuz ve araştırma planınızı da mutlaka paylaşmanızı istiyorlar. Sonrasında sizin araştırma planınızın gideceğiniz merkez için ilginçliği ve yapılabilirliği (teknik imkânlar bağlamında) konusu değerlendiriliyor. Ardından da proje yazım süreci başlıyor. Proje yazımı ağırlıklı olarak bize düşüyor, ancak özellikle host supervisor projeye son şeklin verilmesinde çok aktif rol oynuyor.

Proje yazıldıktan sonra başvuru formlarının doldurulması aşamasına geçiliyor. Bu aşama, ERS'nin yaptırmış bir online başvuru sistemi olması ve formların büyük çoğunluğunun hazır olması nedeniyle çok karmaşık değil. Ancak yine de zaman aldığını belirtmek isterim. Tüm bu görüşmeleri tamamlayarak projenizi olgunlaştırıp burs başvurusu yapmaya hazır hale gelmek en az 3 ayınızı alabilir. Bu nedenle burs başvuru tarihlerini öncesinden takip ederek

Türk Toraks Derneği (TTD) ile ortaklaşa verilen bir Short Term Fellowship Bursu mevcut. Ancak ERS/TTD ortak fellowship bursu ile ilgili bilinmesi gereken önemli nokta, burs verilecek aday ve projenin belirlenmesi aşamasında yapılan bilimsel değerlendirmede TTD'nin herhangi bir etki ve karar hakkı bulunmuyor. Değerlendirme, ERS'nin belirlemiş olduğu bağımsız uluslararası hakemlerce yapılıyor. Bu değerlendirme neticesinde aday ve proje burs kazanmaya değer bulunursa o zaman TTD ile aday ve proje bilgileri paylaşarak destekleme konusundaki görüşleri soruluyor. TTD bu adayı desteklemeyi kabul ederse ortaklaşa olarak adayı destekliyorlar. Desteklemeyi kabul etmezse ERS tek başına da adayı destekleyebiliyor. Bu bizler için aslında 2 kat şans demek! Elbette bu şanstın yararlanabilmek için temel şart hem ERS hem de TTD üyesi olmak.

Burs almaya hak kazanmanız halinde ERS'den size vize ve oturma izni sürecinde kullanabileceğiniz bazı mektuplar gönderiliyor ki bunlar gerçekten çok yardımcı oluyor. Bu mektuplarda oraya ne amaçla gidiyor olduğunuz, ne kadar süre kalacağınız, orada sizden sorumlu olacak kişinin detaylı bilgileri (host supervisor) ve en önemlisi sizi mali olarak destekleyeceklerine dair bir garanti (ödeyecekleri burs miktarını da mutlaka belirtiyorlar) belirtilmiş oluyor. Ayrıca eğer isterseniz bursunuzun bir kısmını Türkiye'deki hesabınıza yatırtabiliyorsunuz. Bu miktar uçak bileti alımı ve vize işlemleri için kullanılabilir. Bu aşamada ilk yapmanız gereken bir ev kiralamak. Çünkü vize başvurusunda bir adres göstermeniz şart. Ev bulma sürecinde gideceğiniz üniversiteden ve özellikle host supervisor'ınızdan yardım isteyebilirsiniz. En azından size güvenilir bazı kiralama

Görüntülemek için
QR kodu tarayın

siteleri önerebilirler. Pek çok üniversitenin de kendi kiralama servisleri olduğunu belirtmek isterim. Sonrasında ilgili konsolosluga uzun dönem vize işlemleri için gerekli başvuruları hızlıca yapmanız gerekiyor. Avrupa Birliği'ne üye ülkelerde, üye ülke vatandaşı olmayan kişilerin 90 günden uzun süre kalışları uzun dönem vizeye tabi (hususî pasaportunuz olması durumu değiştirmiyor). Bu çok önemli bir sorun. Çünkü sizden istenen evrak miktarı çok çok fazla oluyor. Bu evrakları toplamak hem çok zahmetli, hem de çok zaman alıyor. Ayrıca, uzun dönem vize başvurularında bazı ülkeler rödvans ücreti adı altında ek ücretler talep edebiliyorlar. Bunların hepsini tamamlayıp uzun dönem vizenizi zamanında alabilirsiniz şanslısınız. Ben Belçika Konsolosluğu'nda gerçekten çok uğraştım. Birkaç kez gitmem gerekti, ancak sonrasında vize tahminimden çok daha hızlı bir şekilde geldi. Belçika'ya varır varmaz ilk iş olarak KU Leuven (Katolik Leuven Üniversitesi) Rektörlüğü'ne başvurarak uluslararası öğrenci kaydımı yaptım. Gitmeden önce detaylı olarak

yazışmakta fayda var. Örneğin ben den lise, üniversite, uzmanlık, yüksek lisans ve ERS Hermes diplomalarım ile halen yan dal asistanı olduğuma dair üniversitemden yazı istediler. Ayrıca tüm transkriptlerinizi de mutlaka yanınızda götürmeniz isteniyor. KU Leuven Flamanca ve İngilizce eğitim veren bir üniversite olduğundan tüm bu diploma ve transkriptleri gitmeden önce İngilizce'ye tercüme ettirdim (yeminli tercüman çeviri şart koşuyor). Üzülerek belirtmek isterim ki hiçbir uzmanlık diplomamız Belçika'da geçerli değil. Benim işimi en çok kolaylaştıran Temel Solunum Biyolojisi alanında yapmış olduğum yüksek lisans diploması ve ERS Hermes Adult Respiratory Medicine diploması oldu. Eğer onlar olmasaydı üniversiteye kayıt yaptırmam çok zor olabilirdi. O nedenle yurtdışına gitmeyi planlayan kişiler için yüksek lisans/doktora diplomaları ile ERS Hermes Diploması önemli kolaylık sağlayabilir.

Üniversiteye kayıt olduktan sonra artık her şey çok kolay hale geliyor. Ülkeye girişinizden sonra bulunduğu-

nuz yerin belediyesine olabildiğince erken başvurmanız gerekiyor. Böylece size oturma izni kartı veriliyor.

Sonuç olarak, Avrupa Birliği üyesi bir ülkenin vatandaşı olmamak her aşamada süreci zorlaştırıyor. Ancak yine de gidilen ülkenin bir Avrupa ülkesi olması ve kuralların belli olması işlerin belli bir düzende ilerlemesini sağlıyor. Tüm zorluklarına rağmen çok güzel ve önemli bir deneyim. Hem kişisel olarak hem de bilimsel olarak bana çok şeyler kattığını düşünüyorum. ERS gibi uluslararası bir kuruluştan burs alarak böyle bir deneyim yaşamamın da çok güzel yanları var. ERS/TTD ortak burs programı bizler için var. Böyle bir avantaja sahipken ilgi duyan tüm meslektaşlarımın bu burslara başvurmasını gönülden öneririm. Konuyla ilgili yardıma da her zaman hazır olduğumu belirtmek isterim. Bu vesileyle bir kez daha ERS'ye ve özellikle TTD'ne genç bilim insanlarına sundukları bu eşsiz destekler için teşekkür etmek isterim. Yaşamalarımıza anlam ve güzellik katıyorsunuz. Bu güzelliklerin artarak devam edebilmesi dileğiyle...